

MARLOUS METZ

TIJS BODIFÉE

SAM

4. DE THUISKAMER: VEILIG EN PRIKKELARM

Nu er in Kindcentrum Christoffel in Tilburg een Thuiskamer is, lukt het kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften beter om het basisprogramma in de reguliere groep te volgen. Kinderen starten en eindigen de dag in de Thuiskamer en kunnen er terecht tijdens de tussenschoolse opvang. Maar ook onder schooltijd gebeurt er van alles in de Thuiskamer. Marlous Metz, directeur van het Kindcentrum, en leerkrachtondersteuner passend onderwijs Tijn Bodifée vertellen over de werkwijze en de opbrengsten van de Thuiskamer.

Kindcentrum Christoffel heeft de afgelopen jaren een mooi ondersteuningsaanbod opgebouwd zodat zoveel mogelijk kinderen uit de wijk thuisnabij passend onderwijs kunnen volgen. Met de groei van het kindcentrum (± 550 kinderen) nam het aantal kinderen met extra ondersteuningsbehoeften toe, maar tekende zich ook een groep af waar iets anders voor nodig was: kinderen die (prikkel) gevoelig zijn, zoals kinderen met autisme, adhd, hechtingsproblematiek en hoogsensitieve kinderen. “Voor die groepen zochten we een nog beter passend aanbod”, vertelt Metz. “We hebben Tijn toen aangesteld als leerkrachtondersteuner passend onderwijs. Hij gaf deze kinderen een paar keer per week extra begeleiding en gaf ook ondersteuning in de klassen.”

CONTRACTJE

Deze inzet van Bodifée was de voorloper van de zogenoemde ‘Thuiskamer’ waarmee het kindcentrum, geïnspireerd door een studiereis naar Denemarken, in het voorjaar van 2020 is gestart. De Thuiskamer is een huiselijke, veilige, prikkelarme ruimte waar leerlingen die tot de genoemde doelgroepen behoren gebruik van kunnen maken. De kamer wordt bemand door Bodifée en een onderwijsassistent en biedt de volgende mogelijkheden:

- Kinderen kunnen de dag - in plaats van in de klas - in de Thuiskamer beginnen en afsluiten.
- In afstemming met collega’s van de kinderopvang kunnen kinderen tijdens de tussenschoolse opvang in de Thuiskamer verblijven.
- Als kinderen gedurende de dag overprikkeld zijn of het ze in de klas te veel wordt, kunnen ze naar de Thuiskamer gaan om tot rust te komen.
- Kinderen gaan naar de Thuiskamer voor begeleiding van (externe) specialisten.

De intern begeleider, de leerkracht en de ouders bepalen samen welke kinderen in aanmerking komen voor de Thuiskamer. “Hoe kinderen de Thuiskamer gebruiken, hangt af van hun behoeftes”, vertelt Bodifée. “We maken hierover met elke leerling individuele afspraken, ze hebben allemaal een eigen ‘contractje’ voor het gebruik van de Thuiskamer.”

Dat is belangrijk omdat we willen dat de Thuiskamer echt wordt gebruikt waarvoor hij is bedoeld. We willen voorkomen dat kinderen te snel of te laat naar de Thuiskamer gaan.”

PREVENTIEF

Er maken zo’n twintig kinderen gebruik van de Thuiskamer. Een aantal van hen starten en eindigen hier de dag, omdat deze momenten in de klas voor hen te chaotisch en te druk zijn. Ook tussen de middag verkiezen veel van deze kinderen de rust van de Thuiskamer boven de drukke tussenschoolse opvang.

“We doen ‘s ochtends ontspanningsactiviteiten, bijvoorbeeld mindfulness, en staan stil bij wat de kinderen vandaag gaan doen”, vertelt Bodifée. “Aan het eind van de schooldag doen we activiteiten en oefeningen om de spanning kwijt te raken die ze overdag hebben opgebouwd. Zo beginnen de kinderen in alle rust met de schooldag en komen ze na school ook relaxter thuis. Leerkrachten en ouders bevestigen dit; ze zien dat de kinderen meer in balans zijn dan voorheen.”

Ook gedurende de dag gebeurt er van alles in de Thuiskamer: leerlingen komen er naartoe voor extra begeleiding en/of als het in de klas even teveel wordt, bijvoorbeeld als ze overprikkeld zijn of een driftbui hebben. Ze worden in de Thuiskamer opgevangen of trekken zich

even terug in de Tipi-tent die in de ruimte is neergezet. Metz: “Kinderen voelen zich veilig in de rustige omgeving van de Thuiskamer en kunnen zich daardoor meestal snel herpakken. Het mooie is dat dit ook preventief werkt: het feit dat kinderen weten dat ze als het nodig is naar een veilige, rustige plek kunnen gaan, geeft hen al rust en voorkomt escalaties. We hebben in het kindcentrum ook een time-out ruimte, maar sinds de Thuiskamer er is, wordt die bijna niet meer gebruikt.”

SCHOOLHOND

Elke vrijdag is schoolhond Sam in de Thuiskamer. De kinderen leren hem, met begeleiding van Bodifée allerlei trucjes, en borstelen en knuffelen hem graag en veel. Bodifée ziet dat het dier bij de kinderen veel moois teweegbrengt. “Tijdens het werken met de hond leren kinderen bijvoorbeeld om heel duidelijk te communiceren, want doe je dat niet, dan doet Sam niet wat je wilt. Je ziet ook dat kinderen zich gemakkelijker uiten doordat ze rustig worden van de hond. Ook is de hond een mooie spiegel voor de kinderen: als je zelf druk bent, dan wordt Sam ook druk, en na een half uur trainen wordt Sam minder geconcentreerd. Dat is bij ons ook zo! En net zoals Sam, moeten wij ook oefenen om iets te leren. Het omgaan met de schoolhond is voor deze kinderen echt een hele mooie leerschool.”

GEEN VLUCHTPLEK

Metz en Bodifée, maar ook kinderen, ouders, leerkrachten en medewerkers van de tussenschoolse opvang zijn enthousiast over de Thuiskamer. Allereerst over de opbrengst voor de leerlingen: dankzij de Thuiskamer kunnen de kinderen daadwerkelijk beter meekomen met het reguliere onderwijsprogramma. “Doordat we nu meer kinderen thuisnabij passend onderwijs en opvang bieden, houden we het aantal verwijzingen naar het sbo/so laag”, aldus Metz.

Ouders en leerkrachten geven aan dat de kinderen lekker in hun vel zitten en meer in balans zijn. “De Thuiskamer ontlast leerkrachten”, zegt Metz, “dus het vermindert ook de werkdruk. Voorheen gaf het leerkrachten bijvoorbeeld stress als een leerling over z’n toeren de klas verliet: waar gaat het kind heen? Nu weten ze dat het kind naar de Thuiskamer gaat en dat het daar goed wordt opgevangen. De functie van de Thuiskamer worden steeds duidelijker. De Thuiskamer is geen vluchtplek, het is geen strafplek en het is ook geen beloningsplek. De Thuiskamer is een interventie die kinderen helpt om mee te kunnen doen aan het programma in de groep.”

TIPS

- Besteed veel aandacht aan de inrichting van de ruimte en laat de kinderen daarover meedenken. Zij kwamen met goede ideeën (o.a. tipi-tent).
- Creëer draagvlak bij het team, de ouders en de kinderen. Maak duidelijk dat je op deze manier kinderen uit alle groepen kunt ondersteunen en alle leerkrachten kunt ontlasten.
- Baken de doelgroep goed af, laat de intern begeleider, leerkracht en ouders samen bepalen welke leerlingen gebruikmaken van de Thuiskamer en leg afspraken over het gebruik van de Thuiskamer individueel vast.

MEER INFORMATIE

Marlous Metz

marlous.metz@xpectprimair.nl

Tijn Bodifée

tijn.bodifée@xpectprimair.nl